

LỊCH SỬ 11

Giáo viên: Đào Thị Tình.

Bài 4: CÁC NƯỚC ĐÔNG NAM Á (Cuối thế kỉ XIX- đầu thế kỉ XX)

TÓM TẮT LÝ THUYẾT

1. Quá trình xâm lược của chủ nghĩa thực dân vào các nước Đông Nam Á

a. Nguyên nhân:

- Để thúc đẩy hơn nữa sự phát triển của kinh tế tư bản chủ nghĩa, nhu cầu về thị trường, thuộc địa và nhân công đặt ra cho các nước tư bản phương Tây ngày càng bức thiết => các nước này đẩy mạnh việc bành trướng, xâm lược thuộc địa.

- Các nước Đông Nam Á:

+ vị trí địa lí chiến lược quan trọng.

+ Tài nguyên thiên nhiên phong phú, nhân công dồi dào.

+ Chế độ phong kiến ở các nước lâm vào khủng hoảng.

→ Các nước Đông Nam Á trở thành đối tượng xâm lược của thực dân phương Tây.

b. Quá trình xâm lược.

- Từ thế kỉ XV – XX, thực dân phương Tây từng bước xâm nhập và hoàn thành việc xâm lược các nước Đông Nam Á.

c. Kết quả:

- Indônêxia – thuộc địa của thực dân Hà Lan.

- Philippin – thuộc địa của Tây Ban Nha, sau đó là Mỹ.

- Miền Điện, Mã lai – thuộc địa của thực dân Anh.

- Ba nước Đông Dương – thuộc địa của thực dân Pháp.
- Xiêm trở thành “vùng đệm” của Anh và Pháp.

2. Phong trào chống thực dân Hà lan của nhân dân Indônexia.

3. Phong trào chống thực dân ở Phi-lip-pin.

(Giảm tải)

4. Phong trào đấu tranh chống thực dân Pháp của nhân dân Campuchia

a. Nguyên nhân

- Từ năm 1884, Campuchia trở thành thuộc địa của thực dân Pháp. Ách thống trị nô dịch tàn bạo, hà khắc và phân động của thực dân Pháp đã khiến cho mâu thuẫn giữa nhân dân Campuchia và Pháp ngày càng sâu sắc.

⇒ Nhiều phong trào đấu tranh yêu nước đã diễn ra.

b. Phong trào đấu tranh tiêu biểu:

- Khởi nghĩa của hoàng thân Si-vô-tha (1861 – 1892).
- Khởi nghĩa của A-cha Xoa (1863 – 1866).
- Khởi nghĩa của Pu-côm-bô (1866 – 1867).

c. Kết quả: Thất bại.

⇒ Nguyên nhân thất bại:

- Tương quan lực lượng quá chênh lệch (Pháp có ưu thế hơn về vũ khí, kĩ thuật,...)
- Các phong trào diễn ra lẻ tẻ, tự phát.

5. Phong trào đấu tranh chống thực dân Pháp của nhân dân Lào đầu thế kỉ XX

a. Nguyên nhân

- Từ năm 1893, Lào trở thành thuộc địa của thực dân Pháp. Ách thống trị nô dịch tàn bạo, hà khắc và phản động của thực dân Pháp đã khiến cho mâu thuẫn giữa nhân dân Lào và Pháp ngày càng sâu sắc.

⇒ Nhiều phong trào đấu tranh yêu nước đã diễn ra.

b. Phong trào đấu tranh tiêu biểu:

- Khởi nghĩa của Pha-ca-đuốc (1901 – 1903).

- Khởi nghĩa của Ong Kẹo và Com-ma-đam (1901 – 1937).

c. Kết quả: Thất bại.

- Tương quan lực lượng quá chênh lệch (Pháp có ưu thế hơn về vũ khí, kĩ thuật,...)

- Các phong trào diễn ra lẻ tẻ, tự phát.

6. Xiêm giữa thế kỉ XIX – đầu thế kỉ XX

- Từ cuối thế kỉ XIX – đầu thế kỉ XX, trước sự nhòm ngó, đe dọa xâm lược của các nước phương Tây, Xiêm đã tiến hành công cuộc cải cách đất nước.

* Công cuộc cải cách đất nước ở Xiêm

- Diễn ra ở Xiêm dưới thời kì trị vì của vua Rama IV và Rama V.

Cải cách được tiến hành trên nhiều lĩnh vực, theo hình mẫu các nước phương Tây.

+ Chính trị: thiết lập nền quân chủ lập hiến, bên cạnh nhà vua còn có hội đồng nhà nước – đóng vai trò như 1 cơ quan tư vấn, khởi thảo pháp luật,..

+ Kinh tế: xóa bỏ chế độ nô lệ vì nợ; khuyến khích tư nhân trong và ngoài nước bỏ vốn kinh doanh,..

+ Quân đội được trang bị và huấn luyện theo kiểu phương Tây.

+ Ngoại giao: thực hiện chính sách ngoại giao mềm dẻo (“ngoại giao cây tre”).

⇒ Kết quả:

- Xiêm giữ được độc lập tương đối về chính trị.

- Đưa Xiêm phát triển theo con đường tư bản chủ nghĩa.

⇒ Tính chất: cách mạng tư sản chưa triệt để.

HẾT